

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvserni ponedeljke in srede po praznicah, ter volja po pošti prejemana avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake volja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrtstopne polit-vrste 6 kr., če se osnanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativno reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Opozicija nemških ustavovercev proti Andrassyju.

Prepir mej ustavoverno stranko avstrijskega državnega zbora in mej grofom Andrassyjem se je poostiril, ter se bliža odločitvi. Poročilo, katero je sestavil ustavoverni delegiranec Schaup v imenu nemškega budgetnega odseka o budgetu ministerstva vnanjih stvari, zaznamoval je grof Andrassy kot zatožni spis, kateremu nasproti bode on še svoje ustavno mišljenje dokazal. To poročilo, ki Andrassyja obtožuje tako hudo, pa je bilo kljub temu z 12 proti 6 glasom sprejeto. Grof Andrassy je pa to poročilo dobro označil. Diplomatični ovinki in koti, katere je rabil v svojem razloženju za to, da bi se mislilo, da nij on nikdar mislil na okupacijo Bosne, da so ga k tej le silili evropski mandat in cela vrsta vojaških in političnih potrebostij, pustili so se ali čisto na strani, ali so se pa neizprosljivo logično raztrgali od ustavovercev.

Poročilo ustavovercev obsega budget ministerstva vnanjih stvari v zvezi z okupacijsko predlogo, ter se ozira nazaj na razjasnitve, katere je grof Andrassy dajal 6. marca t. l. v delegacijah, ko je šlo za dovoljenje 60 milijonnega kredita. V tedanjim eksposéju o okupaciji nij bilo še omenjeno, 60 milijonov se je le dovolilo, da bi Avstrija mogla na kongres priti oborožena, in da bi s tem svojo voljo bolj poudarjala. Ko se je pa kongres sesel, — pravi na dalje Schauptovo poročilo, — sicer nijsmo doživeli nenadejanih dogodkajev, nič nepričakovanega se nij vmes zgodilo, a vlasti so se zjediniile o poslanstvu, katero se mora naložiti tej monarhiji, in katerega se zastopnik Avstro Ogerske nij le branil spre-

jeti, ampak katero se je pospeševalo in uže naprej odobravalo, ker je znano, da so bila pred rednimi kongresnimi sejami, tajna dogovarjanja. V članku 25 berlinskega ugovora sprejemlje avstro-ogerska monarhija zasedenje in upravo turških provincij Bosne in Hercegovine.

Poročilo preiskuje nadalje, je-li sprejetje te misije ležalo v avstrijskem interesu, ter naglašja, da je vsled berlinskega ugovora vrhovna oblast ali suverenitet turškega vladarja nedotakljiva tudi po dovršenem zasedenju. To se razvidi tudi iz proklamacije, s katero je vojskovodja avstrijsko ogerske armade prebivalstvu naznanil svoje vmarširanje. „Velevlad Avstro Ogerska kaže se v obeh deželah v takem položaji, kateri more lastno voljo te monarhije nevarno v izvrševanju ovirati tako v oziru na suverena zasedenih deželá, kakor tudi v oziru družih velevlastij. Ako se pa zasedenje pretresava iz vojnega gledišča, potem se mora pripoznati, da je vsled protivljenja jednega dela tamošnjega prebivalstva, katero se je še po načinu zasedanja zveksalo, velik del vojne moči te monarhije trajno zvezan, kateri del pa še vojne davščine namnožuje, katere itak teško obe državni polovici plačujeti, nasprotno pa se z njim v oziru občne vojaške dolžnosti v monarhiji ne more več računati. Ako se je pa s tega stališča navedlo, da se je zasedenje teh dveh deželá moralo v obrambo naših mej izvršiti, sme se po pravici temu oporekati, da vojna sredstva monarhije tej še dovoljujejo, da s trajnim trudom varuje ona svojo državo proti malim sosednjim državam, kakor tudi to, da je bila skrb našega urada vnanjih stvari v tem oziru nemožno zmirom tako ve-

lika, ker drugače bi gotovo ne zadržaval rok Turčije v odločilnem trenutku, in ne bi dovolil, da bi se te sosednje države silno ne povečale in močnejše postale.“

S tem so bile čudne izjave grofa Andrassyja o strahu pred Srbijo in Črno goro, da je vsled tega strahu morala Avstrija zasesti dve turški provinciji, drugače da bi izgubila Dalmatinsko, kratko a temeljito odbite.

Poročilo budgetnega odseka omenja na dalje denarnega in državopravnega vprašanja, in potem obžaluje, da armada, naslanjajoča se na občno vojno dolžnost, na ono dragoceno ustanovo, katero si je monarhija z uporabljenjem vseh svojih močij, če jih nij morda še preveč napela, napravila, da ljudska armada, sestavljena iz vseh razredov prebivalstva, katere požrtvovanje in dejanja so se tu kakor povsod navdušeno priznavala, bi se rabila za podjarmljenje nepokornih poddanikov turškega sultana. — Jasno je, da po razpravah grofa Andrassyja se ono, kar on misli, da se mora zgoditi, da bi se zdanje pomisleka vredno stanje ponehalo, gotovo ne bode nikdar izpolnilo. Marveč se mora priznati, da je več onih zahtev prav takih, kakoršne je uže večkrat Rusija Turčiji stavila, in katere so stvarno mnogo pripomogle do obžalovanja vredne vojne z vsemi svojimi doslednostimi. Nemogoče je misliti, da bi kateri državnik brezštevilno milijonov in činnost toliko državljanov uporabljal v interesu tuje dežele, tuje vladarja; o drugej mogočnosti, katera je našla le jednega zagovornika v generalnej debati, o bodočem vtelesenju v monarhijo se mora še govoriti. Nikar naj se sebe ne slepi z ono trditvijo, da bosta obe deželi v kratkem

Listek.

Nedeljsko pismo.

Pravijo, da včasih tudi slepa kura zrno vjame. Tako se je jedenkrat pripetilo tudi tukajšnjemu nemškemu dnevniku ta teden, da je jedno dobro povedal, da si ne v uredniškem delu, temuč mej inserati, kar se ve da nij njegova zasluga. Prej ta dan je poročal nauruč, da so v Ljubljani zmenile se neke znane mlade nemškute, da bodo naredile „klub“, v katerem bodo samo angleški govorile, katera se bode izpozabila ali napako storila, plača globo na korist ranjenim vojakom. Na to se oglasi nekdo v inseratu in ponuja: dva milijona za nevesto, ki zna brez kluba pošteno juho skuhati. Da si deklice vedó, da v Ljubljani nemamo nobednega tacega milijonarja, ki bi tako drago juho plačeval, vendar so te besede baje tak velkansk vis imele, da so izmej onih nemških gospodičin kar štiri naje-

denkrat začutile glas vesti zarad poštene juhe, in ker vseh vkupaj nij bilo mnogo več kot štiri, razbil se je klub še predno se je bil prav osnoval, dekleta so se izpokorile in izpreobrnilo. Če pa so vsled tega prihodnji može teh gospodičin kar se tiče juhe vsled tega izpreobrnenja ožito na boljem, izgubili so ranjeni vojaki baje precej mnogo, če so mislile lepoticice besedo držati, zlasti kar se tiče napak.

A še drug slučaj nemškutarskega izpreobrnenja vém povedati. Na večer Bleiweisove baklade se je, kakor znano, vsa Ljubljana na glavnem trgu in bližnjih ulicah gnetla. In prignetil se je bil tudi znan, tu naseljen Nemeč s svojim cilindrom na glavi, ter se vstavil mej ljudi ob zidu. Videč, da je zbranega toliko naroda, toliko sveč, toliko slavja, nemški mož nij bil nič kaj zadovoljen, temuč je glasno nemški zamrmral: „tega pa (Bleiweis) ne zazluži, kaj je pa storil? živino je zdravil.“ Zdajci se začuje debel basov glas za

njim: „Da, živino je zdravil, ali tebe še nij ozdravil, zato te bom pa jaz.“ Ob jednom s temi besedami je pala po nemškutarjevem cilindru groba in obila pest necega mesarja tako nemilo, da se je nemškutarjev nos v klobuku skrtil, in je ubogi pacient s težavo osvobodil spodnjo glavo iz kloburnice, ki je le za gornji del namenjena, pa tiho in brez ugovora izgubil se. Jaz priznam sicer, da mesarjeva pest nij nič kaj „parlamentaren izraz“, vendar jaz ravno tako ne bi bil moža „na red“ zavračal, kakor gospod Laschan ljubega bratca Dežmana nij, temuč bi bil rajši čez kake tri dni izgovoril se, da nijsem slišal, kako je pest pala po klobuku, ali koder je bilo, tembolj, ker je lastnik njegov tako ponosen bil, da nij nič ugovarjal: ponos je Nemcem uže prirojena čednost.

Zato so pa tudi nemškutarski ljubljanski mestni očetje ponosni. Meni se zdi, da sem vam uže lani pravil o Višnjanih, kako so v starih časih ponosni bili na svoja vešala ali

rázvili zadosti moči, da bosta sebe tako vzdrževali, kakor je potreba kulturne državi; naj se učinki položaja objektivno opazujejo. Poudarjati treba je le malo: kakošna morala bi biti jamstva, katera bi dala Turčija, da se nered v teh deželah ne bode več povrnol? Kdaj in kako se misli, da bode Turčija, katera je bila finacialno uže razruščena še pred pričetkom vojne, zdaj po tolikih izgubah, zdaj, ko se je njeno ozemlje tako hudo skrčilo, one svote dobila, da bi avstro-ogerske monarhiji vsled okupacije izišlih in še raztočih stroškov povrnila? To zahtevati se ne pravi nič drugega, nego da bode zdanje zasedenja in opravljanje Bosne in Hercegovine in turška nadvlada še dalje trajala. Gospod minister preveč zaupa stalnosti iz nova ustvarjenega stanja.

* * *

O tem ustavovernem Schauptovem poročilu, ki je delo Herbst-Giskrovo, začela se je v delegaciji 5. dec. ostra debata. Proti temu poročilu, torej proti nezaupnici Andrassyju se je oglasilo 34 (!) govornikov, a za poročilo je in bode govorilo vse, kar je „odličnega“ v nemškem ustavoverstvu: Giskra, Kuranda, Demel, Sturm, Russ, Neuwirth, Herbst itd.

Vendar bodo Herbstovci padli, kakor je videti. Naj tu po vrhu posnamemo govore prvega dne za in zoper poročilo.

Oppenheimer govori proti. On meni, da je treba trdno stati v Bosni in Hercegovini, da se vpljiva v sosednje države. On se strinja z Andrassyjem, da bi Avstrija nehala biti velesila, ako bi obmorske obale izgubila.

Giskra govori „za“. On pravi, da je naša vnjanja politika zadnja leta vedno motila se. Andrassy je obetal, da Srbija ne pojde v boj, a šla je. Obetal je, da se bode svetovni mir ohranil, a prišla je rusko-turška vojska. Tudi berlinski dogovor nam nij prinesel nič kot ubogo deželo Bosno in Hercegovino, za katero bomo morali plačevati, kakor plačujemo uže dolgo po dva milijona na leto za Dalmacijo in vojno granico. Jaz se bojim, da nam pojde z Bosno in Hercegovino tako, kakor nam je šlo s Šlezvik-Holsteinom... Govornik Giskra pravi, da po tej vojski je Rusija železen pisker, a Avstrija lončen; če ta dva lonca, prsteni in železni skupaj trčita, železni prstene ubije.

Poljak Dunajevski govori za Andrassyja. On meni, da mora Avstrija svojim Slovanom posamezno in individualno pravična biti,

„gavge“, ki so stale pri cesti. „Te imamo mi le za nas in za naše otroke“, odgovorili so Žuženberčanom, ko so jih vešal na posodo prosili. Ravno tako so ljubljanska nemška gospoda dali na pr. pod Tivolijem napisati na table samo v svojem nemškem jeziku, da se tu ne sme nasad poškodovati itd. To je jasno kot beli dan, da so s tem nemški in nemškutarski gospodje hoteli ravno tako kakor Višnjani reči: ta opomin velja le nam in našim otrokom. S tem pa nij rečeno, da bi nam Slovincem svobodno bilo nasade in grede na Tivoliji in pod Rožnikom pustošiti in pokvarjati, temuč nemškutarji so nam se samo nemškimi napisi naredili kompliment, da nas Slovencev niti opominjati nij treba, mi uže brez tabel znamo, da se ima tuja zemlja varovati. In ker se nam od te strani tako malo komplimentov, tako malo lepega pové, i nu, vzemi to s tem večjo zadovoljnostjo.

da se pripravi na „neizgibno“ vojsko zoper Rusijo (!)

Kuranda meni, da je okupacija za Avstrijo nevarna, ker okolo in okolo nas so zdaj države, ki se opirajo na načelo narodnosti in poželjivo pogledujejo na dele naše države.

Dr. Klaič odobrava zasedenje Bosne in Hercegovine, ker more biti začetek velike politike, ki monarhiji večjo bodočnost, in ki osvobaja jedno plemenito pleme velicega slavjanskega naroda izpod jarma sužnjosti.

Demel je ravno zato zoper Andrassyja in njegovo politiko, ker je iz Klaičeve hvale razvidno, da je ta politika jugoslovanska, ker jugoslovansko stališče ne more biti nikoli avstrijsko.

Konservativni Nemeč Lienbacher je govoril za bosensko okupacijo, in na konci govora rekel: „Jaz tudi ne morem pritrditi, da Avstrija ne bi vedela kaj početi z novima provincijama. Jaz bi svetoval, združiti in zlititi jugoslovanske provincije v Avstriji, in če se bode jugoslovanskim provincijam pravica storila, bodo tudi hvaležno pri Avstriji ostale.“ (Dobro klici na desnej.)

Potem so govorili še Sturm (za poročilo), baron Pirquet zoper, Blaas in Foregger in Oelc za poročilo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. decembra.

Glavno stvar dnevne notranje politike obravnava predstojeci prvi članek.

Kot deputacija *bosenskega* prebivalstva so odšla 26. t. m. iz Sarajeva v Beč k njegovemu Veličanstvu cesarju sledeči dostojanstveniki in znatni veljaki Bosne: Katoški episkop Vuičić, provincijal frančiškanov bosenskih, Krilić, zenički župnik, Fra Jako Duić, pravoslavna vladiki Antim i Dionisije, gradonačelnik sarajevski, Mustajbeg Fazli Pašić, zastupnici sarajevskega mesta: Fra Grgo Martić Makso Despić, Solomon Isak Salom. Asim efendija Uzunić, Muhamed beg Kapetanović, Esad efendija Uzunić, Dimitrije Jeftanović, Petro Petrović. Zatim Ali paša Čengić, Jusuf beg Filipović i Hašim aga Glodjo iz Sarajeva, Semsij beg Pašić iz Tuzle, Ibrahim beg Džinić iz Banjaluke, Hadži Jusuf beg Begović, Husein efendija Karabegović iz Bišća, Ahmed aga Pozderac iz Bišća, Josu Marušić i Hamid beg Teskeredžić iz Travnika, Božo Cvetić iz Brčkoga, N. Babić iz Gradašca, G. Kostić iz Derventa, Lazo Kujundžić iz Livna i še drugi trije ali četirje. Zberó se v Zagrebu, kamor so nekateri uže došli, in jih Hrvatje jako simpatično sprejemajo.

Vnanje države.

Kakor se iz Livadije piše, je *ruski* car zadnjič jako odlikovalno in prijazno sprejel kneza Dondukov-Korzakovega, torej je vse laž, kar so protivne novine prej čenčale, da ga je posvaril, zakaj je Bolgare nagovarjal naj delajo na svoje zjedinjenje. Car je dejal, da bode berlinski dogovor izvel, ali tudi krščansko misijo, za katero je prijel orožje, hoče izpolniti, zato bodo ruski vojaki še le potem turško ozemlje pustili, kadar porta svojo dolžnost in obljubo stori, in dá dobra poročstva, da se bode osoda kristijanov zboljšala. Car je potrdil tudi bolgarsko ustavo, ki mu jo je Dondukov predložil, in ki bode aprila meseca v veljavo stopila. — Car in carica sta Dondukova pri obedu in sicer močno čestila.

Kaj pomeni menjava ministerstva v *Carigradu*, nij še jasno. Nemški turkoljubi pravijo, da je to zmaga Rusije. Drugi pa protivno pišejo. Treba še pojasnil počakati.

Iz *Bolgarije* se piše v „Pokrok“: V evropskih novinah se mnogo ugiblje o kandidatih za bolgarski prestol. Tukaj pa se o tem

v širjem krogu ne govori še, pa sodim, da tudi v ožjih krogih nij še nič skleneno. Plovdivska „Marica“ o tem še nič nij pisala. — Potem dopisnik navaja citat iz „Bolgarija“, našim bralcem uže znan.

Garibaldijev sin Menotti je pisal prijatelju pismo, v katerem graja napad na kralja. Na drugej strani pa pravi, da morajo tudi mogotci gledati na to in računati s tem, da ubožno ljudstvo in delavstvo tudi živi in hoče svoje stanje zboljšati.

Iz Niša se brzojavlja, da je *srbiska* narodna skupščina bila tam 5. dec. od kneza s prestolnim govorom odprta, kateri je bil z navdušenimi klici sprejet. Predsednik je skupščini Božidar Tužaković, in podpredsednik Vuja Vasić.

Dohod *nemškega* cesarja v Berlinu 5. dec. je bil, — če se sme nemškim listom verjeti — slovesen. Mesto je bilo okinčano, zvečer razsvitljeno. Cesar je večkrat na balkon in na okno prišel zbrane množici zahvaliti se za klice sočutja. — Pri vrodu v mesto je nemški cesar dejal okolo stoječim: „V veselje tega lepega sprejema se mi meša bolečina in žalost o tem, kar sem moral pretrpeti. Moje srce je bolj krvavelo, kot moje rane. Jaz bi rad vse pretrpel, rad bi svojo kri prelil, ko bi mogel prepričan biti, da bode to za blagost domovine in za dobro zapeljanega dela mojega naroda.“

Dopisi.

Iz *Trsta* 6. decembra [Izv. dopis.]

Pri banketu, katerega so dali nekateri patriotje 4. bataljonu polka Weber govorilo in napivalo se je v slovenskem, hrvatskem, nemškem in italijanskem jeziku. — Hrvatski govornik je posebno poudarjal, da Slovani so se v prvej vrsti borili in odlikovali v Bosni, in da tudi hrabri polk Weber je jugoslovanski.

Zanimivo je bilo pri včerajšnji demonstraciji to, da so skoro večinoma kričali „Ev-viva Nabergoj. Živili Slovenci“. — Cittadino sam to opazi nekam ironično.

Pravijo, da volitev za starešinstvo ne bode morda še celo leto; jaz pa sem mnenja, da bi prav hitro morale biti, dokler je še železo tako gorko. — Lahoni žde in se zbirajo v konventikeljne.

Iz *Košane* na Notranjskem 5. dec. [Izviren dopis.] Kakor se je iz večine krajev naše slovenske domovine slišalo, da je letina dobro izpadla, ravno tako je tudi v našej dolini. Ljudje so si vsega potrebnega živeža za zimo preskrbeli, tudi vina, katero je tu splošno pod imenom „vremš'na“ znano, je vsak vinogradnik črez nadejanje pridelal. Le zadnje neprestano deževanje je sploh kmeta nadlegovalo, da nij mogel vseh svojih pridelkov domu spraviti, toda zdaj imamo zopet dobro vreme, in ljudje hitijo orat in sejat, kar so prej zaostali.

V sredo dne 4. t. m. nas je kar nenadoma vzbudil zvon, kateri je ljudi klical pomoči proti ognju. Gorelo je v „Nadanjem selu“. Začelo je goreti okolo 2. ure po polu noči. Začetek je bil pri Janezu Penku, kateremu ste zgoreli dve kravi, dve teleti in jeden prašič, od tu se je ogenj še dalje razširil, in zgorela so desetim gospodarjem vsa pohištva. Hudo je bilo videti, ker si ljudje nijso mogli radi pomanjkanja vode dosti pomagati, in je še burja ostro pihala. — Ljudje iz družih vasij so prišli v obilem številu na pomoč, toda nij se dalo več dosti pomagati. Ogenj se je pričel, kakor se pravi, najprej po nemarnosti. J. P. je prišel ravno iz semnja v Postojni malo pred drugo uro po noči domov, in si je še ob tako poznem času pripravljaj jesti, in pri tej priložnosti gosovo zabelo cvrl, ter tako ogenj prouzročil. Tako je sam pri-

povedoval. Bolj verjetno bi pa bilo, kakor se od drugod sliši, da je domov prišedši šel s petrolejsko lučjo v hlev, ter je ondi luč preobrnil, ker je tu začelo goreti, sicer bi si bil gotovo rešil živino. Tako je radi nemarnosti jednega gospodarja devet družih nesrečnih. Ljudje so imeli uže vse seno in drugo pod streho, in zdaj jim je ogenj skoro vse uničil. Razen one živine je tuli zgorela neka neumna ženska, katero so videli ljudje mej ognjem iz vasi leteti, a se je potem zopet nazaj obrnila, in ne da bi jo bil kdo videl, šla v neki hlev, ter ondi konec storila.

Domače stvari.

— (Narodni dom v Ljubljani) Stavil in v odseke razdelil se je te dni v Ljubljani odbor odličnih narodnih mož, ki bode na to delal, da ustanovimo v Ljubljani Narodni dom, vredno središče slovenskega socialnega in narodnega življenja.

— (Miroslav Hubmajer.) Iz hercegovskega in bosanskega vstanka znani naš rojak Miroslav Hubmajer je odpovedal pretečeni teden svojo stavsko službo v naši „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani, in odšel zopet v boj na jug, v Macedonijo k bolgarskim vstašem, ki so ga klicali. Denes je menda uže doli.

— (Dr. Janez Bleiweis) še vedno dobiva od občin častnega občanstva diplome. Ta teden so mu še sledeče občine naznanile častno občanstvo: Loški Potok, Tržišče pri sv. Trojici, Moravče poleg Turna, Mavčiče, Dornberg-Pervačina.

— (G. dr. Vošnjak) je včeraj iz Ljubljane šel na Dunaj v državni zbor, ki se, kakor uže povedano, vtorek prične.

— (Umrli) je 5. dec. v Zagrebu Matija Mesic, prvi rektor jugoslovanskega vseučilišča zagrebškega, zmirom dober domoljub in značaj.

— (Odlikovanje.) Cesar je podelil celjskemu sod. predsedniku J. Heinricherju, ki je bil prej v Ljubljani, naslov in značaj dvornega svetovalca.

— (Someščani!) V nekoliko dneh se zopet vrne iz Hercegovine 8—900 rezervistov domačega bar. Kuhn-ovega polka in lovskih bataljonov. — Gotovo vsakdo želi, da se zdaj vračajo naši junaki enako slovesno sprejemo in pogostijo kot prvi. Da bo to mogoče, Vas uljudno naprosimo v ta namen podpisati, kar pred moč doneskov, katere prijazno sprejemajo: ekspedit za časnike v J. Blaznikovej tiskarni na Bregu, — prodajalnica F. Ks. Sovan na velikem trgu, — prodajalnica J. Fabijana pred šolami in gospoda Franc Doberleta v frančiškanskih ulicah.

Odbor meščanov za sprejem.

— (Iz spodnjega Logatca) se nam piše 6. dec.: Pri nas se je bralno društvo in požarno društvo vstanovilo in je bil odbor voljen. Živeli logaški narodnjaki!

— (Iz Griž pri Žavcu) se nam piše 6. dec.: Pri dvorazrednej šoli v Grižah blizu Celja je učiteljska in podučiteljska služba razpisana. Kompetenti imajo svoje prošnje do 15. decembra t. l. pri krajnem šolskem svetu v Grižah blizu Celja vložiti.

— (Na gimnaziji ljubljanske) so vsled ministerske privolitve ta teden razdelili IV. šolo v dva razreda, da so paralele sedaj v vseh štirih razredih spodnjega gimnazija.

— (Tonzuro in štiri manjše blagoslove) je ljubljanski knez in škof 5. t. m. podelil 8 bogoslovcem 1. leta.

Razne vesti.

* (Roparski umor.) V Berlinu je umoril neznan človek 72 let staro vdovo Hael. Ta žena nij nikogar pustila k sebi, nij nikomur zaupala, in se je zmirom zaklepala v svojo sobo. Tuli pomoči, katera se jej je nudila, nij sprejela. Minolo soboto je prišla neka gospodična k njej, a je bilo vse kakor navadno zakleneno. Povpraševala je v hiši, in ker stare žene tudi drugi nijso v minolih dneh nikjer videli, ulomili so vrata in našli vdovo pred vratmi ležečo s prebitim čelom. Koliko in kaj je ropar pokral, se ne ve.

* (Pogozdna deklica.) Iz Trenčina se poroča 4. t., da so v jedno uro oddaljenem gozdu delavci našli neko stvar in ujeli, o kateri se nij takoj vedelo, je-li to človek ali žival. Pokazalo se je, da je mlada ženska oseba, popolnem divja. Govoriti ne zna nič. Do zdaj se nij moglo izvedeti, kdo da je, a uziba se, da je kakova zločinka, ki je od strahu pred kaznijo zblaznela in ubegla v gozd, kjer je morala uže več let živeti. Odpeljali so jo v deželno bolnico.

* (Velik tat.) Rotšild je bil poslal pred kratkim zlata za 1 1/2 milijona v Bordeaux, da bi se tam v državnej denarnici cekini naredili. Vodja denarnice, Delebecque pak je veliko zlata za sebe porabil. Zarad tega so ga zaprli.

* (Plače ameriških novinarjev.) Urednik „N. J. Suna“ ima 12.000, urednik „Tribune“ isto toliko tolarjev na leto. Charles Nordhoff piše samo sem in tja kak političen spis v „Heraldu“, za to dobiva 10.000 tolarjev. Hascal, urednik „Boston Herald“ dobiva 10.000 tolarjev. Henry Water-son dobiva za souredništvo časopisa „Sonisville Courier Journala“ 7500, a urednik „Chig. Timesa“ 6000 tolarjev. George W. Curtis za uredovanje „Hapers Weckelys“ dobiva 10.000 tolarjev. — Pri nas je to pač drugače.

Zahvala.

P. n. gg. prof. Ant. Artel, Jos. Bezlaj, prof. M. Karlin, Pet. Mayr ml., dr. Jan. Mencinger, Mat. Pirc in dr. Jan. Tavčar so učiteljski knjižnici kranjskega šolskega okraja darovali mnogo knjig znanstvenega in podučnega zadržaja. Za lepe te darove izrekam v imenu tovarišev prisrčno zahvalo.

Kranj, dne 5. decembra 1878.

J. Pezdidič,
predsednik bibl. komisije.

Pesnano.

„Tagblattovemu“ „nachtwachtarju“.

Pisatelj ljubljanskega „blatta“

Napočila doba je zlata,

Začeli so pesni kovati

In mene po „blattu“ valjati.

Al' pišite verze, poslušite se proze,

Odevele uže vendar vam danvaj so rože,

Jaz hodil po „bregu“ še bodem vesel,

Ko o „Tagblattu“ nikdo ne bude več pěl.

Josip Regali.

Tujci.

6 decembra:

Pri Slovnu: Bar. Merzljak iz Reke. — Schneider Müller iz Dunaja. — Marshale iz Londona.

Pri Matiču: Hatz iz Dunaja. — Schlapfer iz Trsta. — Rensing iz Gradca. — Fuchs iz Dunaja. — Pollak iz Gradca.

Pri bavarskem dvoru: Kovač iz Zagorja. — Vatrovec iz Materije. — Kmetič iz Kranja.

Zaupanje v vse, kar pride s tujega, je pri nas hvala Bogu minolo. Kakor pri vseh družih rečeh, ki se potrebujejo, preverilo se je tudi pri zdravilih, da tuje blago nij boljše, navadno pa dvakrat dražje, nego je domače. Živ dokaz temu so izdelki od smole. Bergerjevi izdelki od smole so kljub temu, da po kvaliteti presegajo vse inozemske izdelke — izjava ces. svetnika dr. L. Melicherja — za polovico ceneje, nego te. Je toraj v interesu vsakega, da zahteva le Bergerjeve pastile od smole (cena jedne puški od kositarja z navodom, kako se rabi, 50 kr.) ali Bergerjeve kapsle od smole (jeden flakon stane 1 gld.). Izvrstni učinki teh izdelkov zoper katarne bolezni ali bolezni v pljučah so splošno znani. — Glavna zaloga v Ljubljani pri gospodu J. Svoboda, lekarnarju. (382—2)

Dunajska borza 7. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 61 gld. 25 kr.

Enotni drž. dolg v srebru . . . 62 „ 55 „

Zlata renta	72	10
1860 drž. posojilo	112	50
Akcije narodne banke	787	—
Kreditne akcije	231	40
London	116	30
Napol	9	29 1/2
C. kr. cekini	5	56
Srebro	100	—
Državne marks	57	46

Za božič in novo leto

najprimernejše darilo otrokom je „Vrtec“, časopis s podobami za slovensko mladino.

Trdo vezani „Vrteci“ od poprejšnjih let se dobivajo po naslednji ceni: (409—1)

„Vrtec“ od 1874. leta za 1 gld.	80 kr.
„Vrtec“ „ 1875. „ „ 2 „	— „
„Vrtec“ „ 1876. „ „ 2 „	— „
„Vrtec“ „ 1877. „ „ 2 „	20 „
„Vrtec“ „ 1878. „ „ 2 „	60 „

S prvim januarjem stopi „Vrtec“ v deveto leto svojega obstanka, in stoji za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. Naročila naj se pošiljajo po poštnih nakaznicah na „Vrtevo“ uredništvo v Lingarjevih ulicah štev. 1, v Ljubljani (Laibach).

Za božič

priporoča (404—6)

Rudolf Kirbisch,

konditor na kongresnem trgu v Ljubljani, svojo velikko zalogo bombona, bonbonier, najfinjših sladice, krljaka (Kletzenbrod), mandolatov, sadja v lepih koških, in sto družih stvari.

Vanjska naročila se točno izvršujejo.

**Nagla in gotova pomoč
zoper bolezni v želodeci.**

**Dr. Rose
krepilni balzam,**

*najboljše in najizdatnejše sredstvo za
ohranitev zdravja,*

čistitev in vzdržanje čistoče sokov in krvi ter za pospešenje dobre prebave, dobiva se pravi
po 50 kr. in 1 gold.

vedno v zaloga: v Ljubljani pri lekarničarjih: G. Piccoli, Jos. Svoboda, Erasmus Birschitz; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekarnar; v Kočevji: Andr. Braun.

Vse lekarne in večje prodajalnice materialij v Avstro-Ogerskeji imajo zaloge tega krepilnega balzama.

Glavna zaloga:

B. Fragner,

lekarna „k črnemu orlu“, Eck der Spornergasse Nro. 205—III. in Prag

Prepis.

Brandeis, 12. januarja 1876.

Visokočestiti gospod!

Uže dlje časa sem trpel bolečine v želodecu ter se mi nij ljubilo jesti. Tu me je nekdo opozoril na Vaše zdravilo „dr. Rose krepilni balzam“ in jaz sem ga zavžil.

Porabivši prvo sklenico, opazil sem uže dober vspeh in ko sem še nadalje rabil Vaš balzam, so bolečine v želodecu uže popolnom izginile, dobil sem zopet apetit in zdaj sem do cela zopet ozdravel.

Zahvaljujoč se Vam najprisrčneje, in najtopleje priporočujoč „dr. Rose krepilni balzam“ vsem bolnim v želodecu, se beležim z odličnim spoštovanjem

(85—19)

F. Staudigl.

Marke Wir empfehlen geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel
Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(195—124)

Tržne cene

v Ljubljani 7. decembra t. l.

Pšenica hektoliter 6 gl. 50 kr.; — reš 4 gl. 55 kr.; — ječmen 4 gl. 23 kr.; — oves 2 gl. 76 kr.; — ajda 4 gl. 39 kr.; — prosó 4 gl. 55 kr.; — koruza 4 gl. 80 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gl. — kr.; — fižol hektoliter 8 gl. — kr.; mas: kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gl. 90 kr.

špoh trišen — gl. 60 kr.; — špoh povojen — gl. 72 kr.; — jajce po 3 kr.; — mleka lter 7 kr.; — govodnine cilogram 54 kr.; — teletnine 56 kr.; — svinjako meso 48 kr.; — sosa 100 kilogramov 1 gl. 87 kr.; — slame 1 gold. 60 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gold. 50 kr.; — mehka 5 gl. 50 kr.

Gozdni varh

se sprejme pri graščini Turn-Gallenstein poleg Litije.

Ponudbe se spričevali naj se pošljejo imetji omenjene graščine. (405-2)

Karel S. Mill

trgovsko s knjigami in papirjem, pod Trnovo št. 2, zaloga vseh potrebščin za urade in knjižništvo; zaloga navadnega, pisemskega in zvezljivega papirja. Vse potrebšchine za merjenje (inženje), silikarje in risarje. Najnovejšje v knjižnici za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdajajo se tudi monogrami na pisemski papir, vitrine karte in pisemske zavrtke. (158-119)

G. PICCOLI,
lekar v Ljubljani, na dunajske cesti „pri angeju“,
priporočaj:
Tr. Rh. Comp.
složb imenovana
FANC-OVA ESSENCA,
izvrstno pomagajoča za per vse novotrajne bolezni v želodcu, pri telesnih zaprtostih, hemoroidih itd. Ta tinktura se vsakej družini najgorkeje priporoča, ker je uže veliko tisoč ljudem k zdravlju pomagala. Steklenica s podnikom o rabi vred velja 10 kr.

2. **Dr. Mora-ovo** zdravilo **zoper mrazico** pomaga pri tej bolezni neizmisljivo, steklenica velja 80 kr.

3. **Malinčni sok** (Himberabergs) iz domaćih, gorskih malin, v steklenicah ki držijo 1 kilo — po 80 kr. — Temu, ki veče knji, še cenije

4. **Aneterinna usna voda**, steklenica velja 60 kr. in zobni prah, škajčica po 40 kr.

5. **Prah** za pokončanje bolih, šentkovi in drugoga mirisa iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. **Homeopatična apoteka**, popolnemu uredjena po prof. Haagerju.

1 steklenica jagodite velja 10 kr. 1 steklenica tinkture velja 20 kr.

Vsako zdravilo se natančno po naročilu pripravi v zahtevani stopni moči.

7. **Dorsch — ribje olje**, se rabi zoper skrofelijske, skrofelnaste košne bolezni, sršice, kaselj t. d., steklenica velja 60 kr., z železnim jedilcem 1 gl.

Go-pod **G. Piccoli**, lekarnikar v Ljubljani. Kaselj in teška sapa sta me hudo nadlegovala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri mesece zavajal Vaše Dorschovo ribje olje z železnim jedilcem. — Uže po zavžitju nekoliko steklenic sem čutil veliko olajšanje, — zdaj pa se imam samo zavrstnej zdravilni moči tega olja zahvaliti da sem kaselj čisto odpravil, in svoje zdravje zopet zadobil. Zato moram to zdravilo očitno najgorkeje priporočiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.
Janez Kitar, tmovski kaplan.

Pisemna naročila z naslovom: G. Piccoli, lekarna v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštnemu povzeju. (337-20)

Darila za božič

kupijo naj se ceno in praktično pri (408-1)

M. Neumann-u,

v Ljubljani, slonove ulice št. 11.

Za gospode:

Spalne suknje	po 9, 10, 12 do 18 gl.
Zimske suknje	16, 22, 25, 40 "
Lovske suknje	7, 8, 10, 15 "
Hlače in životnik	9, 10, 12, 16 "

Za gospé:

Moderni paletot	po 10, 14, 18 do 30 gl.
Obleka od klobučine	8, 9, 10, 15 "

Za otroke

od 2 do 8 let starosti:

Obleka iz klobučine	po 3, 4, 5 do 8 gl.
Obleka iz suknja	5, 6, 8, 12 "
Lovska suknja	4, 5, 6, 7 "
Menčikov	9, 12, 16, 22 "

Tudi vnanja naročila se promptno izvršujó, in neprilična obleka se bode po praznikih rado z drugo zamenila.

Otroci veselite se!

Kdor hoče svoje otroke o božiči razveseliti, kupi naj naš obče priljubljeni (400-3)

božični bazar

za neshišano malo le gl. 4 65 a. v. za katero svoto ceno se dobijo sledeči

87 komadi najnovejših francoskih igraé, primernih za dečke in deklice vsake starosti, in sicer:

- 1 pariško variété-gledišče, jako zabavno in lepo ozališano.
- 1 očarani zabojček, v katerem je ujet jeden paša, ki hoče uiti.
- 1 Miklavž, pripravno posebno za dan sv. Miklavža, ob jednom je tudi bomboniera.
- 25 briljantnih olepšav za božično drevo, prav nove.
- 1 piano, eleganten in lep, ali pa 1 novoiznajdeni metallophon, na katerem lahko igrajo tudi prav mali otroci najlepše komade.
- 1 Kitajec, mehanično, se zmirom smeji in vzbuja veselost.
- 25 briljantnih svečnikov za božično drevo.
- 1 jap. kiosk, umetniško delo, v katerem je premakljivi kolibri, ki poje.
- 1 bajazzo, umeteljno, izvršuje najlepše reči.
- 1 gozdni hudič, ki pokaže jezik na ukaz.
- 25 pisanih svečk za razsvitljava.
- 1 punčika v vozu, elegantno oblečena, ki se pri peljanju premika, breca in kriči.
- 1 starorimska kočija z vprego.
- 2 kartona, v katerih so izvrstne reči za dečko in deklice.

87 komadov. Vseh teh naštetih 87 komadov originalno francoskih igraé stane le gl. 4.65.

Naslov: Premier Depot de Vienne, Wien, Heinrichshof, Magazine 8-9. Naročila iz dežele se s povzetjem promptno izvršujó.

Epilepsijo (božjast)

in vse bolezni v čutnicah zdravi pismeno specialni zdravnik dr. Killisch v Dresden-u (Neustadt). Zdravil je uže v črez 11.000 slučajih. (378-5)

Mlin

oddaljen dve uri od Ljubljane in jedno uro od Kamnika na Kranjskem, poleg reke Bistrice, se stalno znatno vodno močjo, se proda, v štant da, ali zamenja. Mlin je na 8 kolesih, ima mehanične stope za pšeno in sočivje, žago, da se režejo deske, in arondiranega sveta okolo 50 oralov. To posestvo zamenja se tudi za obrestno hišo v Ljubljani, Gradcu, Mariboru, ali pa za kako arondirano posestvo na Stajerskem.

Ponudbe prevzema F. Müllerjev Annoncen-Bureau v Ljubljani. (402-2)

Mi darujemo vsakemu

najpotrebnejše domače orodje, kakor: žlice za kavo in jedi, nože in vilice itd. itd.

Od konkurznega upraviteljstva pred kratkim na nič prišlo velike angleške tovarne za britanija-srebro smo dobili poziv, naj vse izdelke od britanija-srebra, ki jih pri nas v zalogi imamo, za majheno odškodnino prevoza in 1/4 delavske plače darujemo.

Ako se vpošlje znesek ali tudi proti povzetju ceno, ki je pri vsacem izdelku označena, samo za povrnitev stroškov prevoza iz Angleškega na Dunaj in majhen del delavske plače, dobode vsakdo sledeče

zastonj.

- 6 kom. britanija-srebrnih žlice za jedi, 6 kom. baš takovih žlice za kavo, vkupe 12 komadov, stalo je prej gl. 6, a sedaj stane vseh 12 komadov vkupe gl. 1.95
 - 6 " britanija-srebrnih namiznih nožev z angleškimi ostrinami, 6 kom. baš takovih vilic, vkupe 12 kom., kateri so prej stali gl. 9, stoji zdaj vseh 12 vkupe " 3.25
 - 1 zajemalka za mleko, težke vrste, prej gl. 3, zdaj " 1.85
 - 1 juho, najtežje vrste, od najboljšega britanija-srebra, prej gl. 4, zdaj " 1.25
- Poleg tega elegantni svečniki, par po gl. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; zdelice po kr. 50, 75, 80, gl. 1.—, 1.40; majolke za kavo ali čaj po gl. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; sladkorne klešče po kr. 35, 40, 80, gl. 1; sladkorne pišice po gl. 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; sladkorne sipnice po kr. 25, 40, 75, 90, gl. 1.—; sklenice za kis in olje po gl. 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5.—; pišice za surovo maslo po kr. 75, 95, gl. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; ter še mnogobrojni izdelki.

Osobitega pozora vredno.

6 komadov namiznih nožev, z najfinejšimi ročaji od britanija-srebra, z angleškimi jeklenimi ostrinami, 6 komadov baš takovih vilic, 6 komadov težkih izvrstnih žlice za jedi, 6 komadov baš takovih žlice za kavo, vkupe 24 komadov, ki so prej stali gl. 15, stane zdaj vseh 24 komadov le gl. 4.60.

Te stvari so izdelane od najfinejšega britanija-srebra, ter se garantira za 15 let, (342-8)

Naj se tedaj vsakdo z naročili pohiti, ker se bode radi take cene kmalu vse pokupilo. Naslov in jedini kraj, kjer se more vse to naročiti v c. kr. avstro-ogerskih deželah je:

Glavna zaloga izdelkov od britanija-srebra **Blau & Kann**, Wien, I., Elisabethstrasse 6.

Učenc
v prodajalnice z železno sprejme se takoj. Imeti mora potrebne šolske znanosti, ter mora biti krepak in zdrav. (403-3)
Spiridon Pessack.